

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jadwiga Radzikowska
Sędziowie:	SSA Agata Pyjas - Luty (spr.) SSA Ewa Drzymała
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2013 r. w Krakowie

sprawy z powództwa **W. B.**

przeciwko **Urzędowi (...) w S.**

o wynagrodzenie

na skutek apelacji powoda W. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 kwietnia 2013 r. sygn. akt V P 3/13

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III APa 16/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 grudnia 2012 roku, sprecyzowanym pismem procesowym z dnia 17 grudnia 2012 roku oraz z dnia 8 stycznia 2013 roku powód W. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego Urzędu (...)w S. kwoty 111.276 złotych tytułem wynagrodzenia za pracę należnego za okres od kwietnia 2012 roku do grudnia 2012 roku oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu podniósł, iż brak jest przepisu uprawniającego do odmowy wypłaty wynagrodzenia w przypadku zastosowania względem niego środka zapobiegawczego z art. 276 k.p.k., zwłaszcza że jego mandat, będący podstawą nawiązania stosunku pracy, nie wygasł.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 grudnia 2012 roku pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że powód został zawieszony w czynnościach służbowych i zaprzestał wykonywania pracy, w związku z czym zaprzestano wypłacania mu wynagrodzenia. Obowiązujące przepisy dotyczące wypłaty wynagrodzenia za pracę pracownikom samorządowym nie przewidują wyraźnej podstawy wypłatyżądanego przez powoda wynagrodzenia w sytuacji zastosowania wobec niego środka zapobiegawczego określonego w art. 276 k.p.k.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił powództwo W. B. wytoczone przeciwko pozwanemu Urzędowi (...) w S. o zapłatę wynagrodzenia za pracę w kwocie 111.276 złotych.

Na podstawie zgromadzonych w niniejszej sprawie dokumentów, w tym zamieszczonych w aktach osobowych powoda, Sąd I instancji ustalił, że powód W. B. w wyborach bezpośrednich w dniu 21 listopada 2010 roku został wybrany na Prezydenta Miasta S.. Uchwałą Rady Miejskiej w S. z dnia 2 grudnia 2010 roku nr (...) ustalono miesięczne wynagrodzenie Prezydenta Miasta na kwotę 12.302 złotych brutto, to jest 8.602,90 złotych netto miesięcznie. W związku z zastosowaniem wobec powoda środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania pobierał on wynagrodzenie w wysokości połowy wynagrodzenia przysługującego mu do dnia tymczasowego aresztowania. Postanowieniem z dnia 26 marca 2012 roku Sąd Rejonowy w S. Wydział II Karny w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt(...)orzekł o dalszym stosowaniu wobec niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastrzegając jednocześnie że środek ten ulegnie uchyleniu z chwilą złożenia poręczenia majątkowego na rachunek bankowy Sądu Rejonowego wS. w kwocie 75.000,00 złotych, a ponadto na wypadek złożenia poręczenia majątkowego zastosował środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych Prezydenta Miasta S. oraz dozór Policji, zobowiązując go do stawiennictwa raz w tygodniu w Komendzie Powiatowej Policji w S.. W tej sytuacji pozwany począwszy od kwietnia 2012 roku zaprzestał wypłacania powodowi wynagrodzenia za pracę. Powód nadal sprawuje funkcję Prezydenta Miasta S. z uwagi na fakt, iż mandat, będący podstawą nawiązania stosunku pracy, nie wygasł. Powód nie zrzekł się stanowiska, ani też nie został odwołany. W okresie zawieszenia w czynnościach służbowych nie świadczył pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że wytoczone przez powoda powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Nie budzi bowiem wątpliwości okoliczność, iż powód w okresie od kwietnia 2012 roku nie świadczył pracy i z tego tytułu nie otrzymywał stosownego miesięcznego wynagrodzenia z uwagi na orzeczonego wobec niego w postępowaniu karnym środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych. Sąd I instancji podniósł, iż stosunek pracy pracownika samorządowego z wyboru jest szczególnym stosunkiem pracy ściśle związanym z pełnioną przez niego funkcją, który wygasa z chwilą wygaśnięcia mandatu. Ustawodawca w przepisach kodeksu pracy oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.) nie zamieścił wyraźnej regulacji dotyczącej sytuacji pracownika wobec którego zastosowane inne niż tymczasowe aresztowanie środki zapobiegawcze, w szczególności polegające na zawieszeniu pracownika w czynnościach służbowych. Sąd Okręgowy stwierdził, iż w rozpatrywanej sprawie brak jest podstaw do stosowania w drodze analogii unormowania art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych, pozwalającego na wypłatę pracownikowi połowy wynagrodzenia przysługującego mu do dnia tymczasowego aresztowania w sytuacji zastosowania tego środka zapobiegawczego. Zdaniem Sądu I instancji w sytuacji braku analogicznego uregulowania odnoszącego się do uprawnień pracowników, w stosunku do których zastosowano nieizolacyjny środek zapobiegawczy, na mocy odesłania z art. 43 ust. 1 ww. ustawy o pracownikach samorządowych zastosowanie powinny znaleźć przepisy kodeksu pracy, to jest art. 80 i art. 81 kodeksu pracy, wedle których pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia tylko za wykonaną pracę natomiast za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa pracy tak stanowią, a zatem prawo do wynagrodzenia za czas nieświadczenia pracy musi mieć jasno określoną podstawę w przepisach prawa pracy. Samo pozostawanie w stosunku pracy nie jest podstawą do uzyskiwania wynagrodzenia, natomiast przewidziany w art. 81 k.p. wyjątek od tej reguły po pierwsze nie może być interpretowany rozszerzająco, a po drugie wynagrodzenie przysługujące pracownikowi za czas niezawinionego przez niego przestoju odnosi się do sytuacji, gdy przestój nastąpił z przyczyn nie leżących po stronie pracownika. Sąd I instancji przyjął, że w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z przestojem, ale z innym przypadkiem niewykonywania pracy. Zastosowanie środka zapobiegawczego wobec powoda w toku postępowania karnego nie może być zakwalifikowane jako czynność pracodawcy polegająca na odsunięciu pracownika od wykonywania obowiązków na stanowisku, którego dotyczyło zawieszenie w czynnościach jako przeszkoda w świadczeniu pracy. Zastosowanie przewidzianego w art. 276 k.p.k. nieizolacyjnego środka zapobiegawczego jest nie tylko okolicznością nie dotyczącą pracodawcy, ale jest to przeszkoda dotycząca pracownika, w stosunku do którego toczy się postępowanie karne, które zawsze odnosi się do konkretnej osoby i zarzuczonego jej czynu zabronionego. W takim przypadku na pracodawcy jako wykonawcy orzeczonego postanowieniem sądowym zakazu ciąży obowiązek

niedopuszczenia pracownika do świadczenia pracy. Skoro zatem niewykonywanie przez powoda pracy w spornym okresie było spowodowane zawieszeniem w czynnościach służbowych jako przyczyną dotyczącą pracownika, to brak jest podstaw do wypłaty wynagrodzenia za ten okres. Sąd Okręgowy na poparcie swojego stanowiska przytoczył pogląd zaprezentowany w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 sierpnia 2005 roku (sygn. akt I PK 32/05, OSNP 2006, nr 11-12, poz. 184), w którym stwierdzono że pracownikowi samorządowemu zatrudnionemu na podstawie wyboru nie przysługuje wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy (art. 81 § 1 k.p. w związku z art. 80 k.p.) za okres odsunięcia od świadczenia pracy wskutek postanowienia prokuratora o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych (art. 276 k.p.k.), a ponadto w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2012 roku (sygn. akt. I PK 46/12), a tym samym nie podzielił poglądu wyrażonego w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku (sygn. akt III PZP 4/09, OSNP 2010, nr 17-18, poz. 205). Stosownie do zasady z art. 80 k.p. w każdym przypadku prawo do wynagrodzenia za czas nieświadczenia pracy musi mieć jasno określoną podstawę w przepisie prawa pracy i dlatego w ocenie Sądu I instancji nie jest możliwe analogiczne stosowanie przepisu regulującego skutki tymczasowego aresztowania do przypadku zawieszenia pracownika w czynnościach służbowych. W związku z tym wytoczone w niniejszej sprawie powództwo zostało oddalone.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przez ustalenie, że niedopuszczenie powoda do pracy nie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, przez co w sprawie nie ma zastosowania art. 81 § 1 k.p. oraz obrazę prawa materialnego poprzez niezastosowanie odpowiednio art. 35 ustawy o pracownikach samorządowych. W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż przepisy prawa pracy nie regulują wyraźnie kwestii prawa do wynagrodzenia pracownika samorządowego w przypadku zawieszenia w czynnościach służbowych. W tej sytuacji brak jest przeszkód do odpowiedniego zastosowania art. 81 § 1 k.p. W rozpatrywanej sprawie spełniona została bowiem przesłanka istnienia przeszkody w podjęciu pracy z przyczyny dotyczącej pracodawcy, do którego zaadresowane było wydane w postępowaniu karnym postanowienie o zawieszeniu w czynnościach służbowych. Niezależnie od powyższego skarżący stwierdził, że okoliczności niniejszej sprawy pozwalają na zastosowanie w drodze analogii regulacji art. 35 ustawy o pracownikach samorządowych. Jeżeli bowiem pracownik, wobec którego zastosowano surowszy środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania zachowuje prawo do wynagrodzenia, to tym bardziej prawo to powinno przysługiwać pracownikowi, względem którego zastosowano łagodniejszy środek zapobiegawczy, to jest zawieszenie w pełnieniu obowiązków służbowych. W tym zakresie apelujący powołał się na pogląd prawny wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku (sygn. akt III PZP 4/09, OSNP 2010/17 – 18/205).

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

W pierwszej kolejności wypada odnotować, że chociaż skarżący formułuje w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, to z treści tego środka zaskarżenia wynika, że w istocie nie podważa on prawidłowości ustaleń Sądu I instancji dotyczących okoliczności faktycznych niniejszej sprawy a jedynie kwestionuje ich ocenę prawną.

Przedmiot sporu sprowadza się zatem do wyjaśnienia kwestii, czy powodowi, wobec którego tytułem środka zapobiegawczego zastosowano zawieszenie w czynnościach służbowych i który z tego powodu nie wykonywał swoich obowiązków pracowniczych na stanowisku Prezydenta Miasta S., przysługuje prawo do wynagrodzenia za okres niewykonywania pracy.

Zdaniem Sądu II instancji Sąd Okręgowy właściwie zinterpretował obowiązujące w tej materii przepisy prawa pracy. Rację ma wprawdzie skarżący wywodząc, iż regulacje kodeksu pracy oraz powołanej wyżej ustawy o pracownikach samorządowych nie normują wyraźnie uprawnień płacowych pracownika samorządowego w okresie zaniechania świadczenia przez niego pracy ze względu na zastosowany wobec niego środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych, choć przewidują prawo do pobierania połowy wynagrodzenia w przypadku zastosowania tymczasowego aresztowania (art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych). Nie oznacza to jednak,

że istniejąca w tym zakresie luka prawna powinna zostać wypełniona analogicznym stosowaniem przepisu art. 81 § 1 i § 2 k.p., czy też odpowiednim stosowaniem art. 35 ww. ustawy o pracownikach samorządowych. Na wstępie należy zauważyć, że wedle obowiązującej na gruncie przepisów prawa pracy reguły wyrażonej w art. 80 k.p. wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną, natomiast za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa tak stanowią. Innymi słowy za okres niewykonywania pracy co do zasady pracownik nie pobiera wynagrodzenia, chyba że konkretny przepis wyraźnie przewiduje zachowanie przez niego prawa do wynagrodzenia. Tego rodzaju szczególną regulację stanowi zarówno wskazany przez apelującego przepis art. 81 k.p., jak i art. 35 ustawy o pracownikach samorządowych. Powyższe unormowania jako przepisy szczególne, określające wyjątki od ogólnej zasady, nie mogą być interpretowane rozszerzająco i podlegają ścisłej wykładni. Trafnie Sąd I instancji przyjął, że w realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do wypłaty powodowi wynagrodzenia w oparciu o przepis art. 81 § 1 i § 2 k.p., który odnosi się do wynagrodzenia należnego pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej świadczenia, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy. W rozpatrywanym przypadku nie mamy do czynienia z tego rodzaju sytuacją faktyczną. Powód jako osoba zawieszona w czynnościach służbowych na mocy postanowienia wydanego przez sąd w postępowaniu karnym doznał przeszkód w podjęciu swoich obowiązków zawodowych z przyczyn, za które pracodawca z oczywistych względów nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą go jako podmiotu zatrudniającego pracowników. W realiach przedmiotowej sprawy nie doszło bowiem do zawieszenia funkcjonowania pracodawcy, a do zawieszenia w czynnościach służbowych konkretnego pracownika w dotyczącym jego osoby postępowaniu karnym. Bez wątpienia niewykonywanie przez powoda pracy w spornym okresie należy wiązać z przyczynami odnoszącymi się do jego osoby, co nie pozwala na przyznanie mu wynagrodzenia za pracę. Analogiczne stanowisko w tej kwestii zaprezentował Sąd Najwyższy w powołanych w uzasadnieniu Sądu Okręgowego wyrokach z dnia 16 sierpnia 2005 roku (sygn. akt I PK 32/05, OSNP 2006/11 – 12/184) oraz z dnia 2 lipca 2012 roku (sygn. akt I PK 46/12, LEX nr 1216838).

Podstawy prawnej uzasadniającej uwzględnienie zgłoszonego przez powoda roszczenia nie stanowi również art. 35 ust. 2 ww. ustawy o pracownikach samorządowych dotyczący prawa do wynagrodzenia osoby tymczasowo aresztowanej. Apelujący argumentując swoje stanowisko powołuje się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku (sygn. akt III PZP 4/09, OSNP 2010/17 – 18/205). Sąd II instancji nie podziela wyrażonego w niej zapatrywania. Po pierwsze sentencja tej uchwały wyraźnie nawiązuje do zawieszenia w pełnieniu obowiązków służbowych na mocy art. 87 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 roku, Nr 175, poz. 1362 ze zm.), a nie w oparciu o przepis art. 276 k.p.k. Po drugie nie można się zgodzić z poglądem, iż sytuacja faktyczna w jakiej znajduje się osoba tymczasowo aresztowana jest podobna do sytuacji pracownika, wobec którego tytułem środka zapobiegawczego w postępowaniu karnym zastosowano zawieszenie w czynnościach służbowych. W przypadku zastosowania tymczasowego aresztu, najsurowszego, bo izolacyjnego środka zapobiegawczego możliwość kontynuowania świadczenia pracy na wolności przez pracownika w ogóle jest wykluczona. W okresie obowiązywania zawieszenia w pełnieniu czynności służbowych pracownik samorządowy doznaje jedynie pewnych ograniczeń w zakresie aktywności zawodowej, wynikających z przepisu art. 30 ustawy o pracownikach samorządowych oraz art. 27 – 28 ustawy o samorządzie gminnym, a zatem nie jest pozbawiony możliwości zarobkowania. Sytuacja pracownika tymczasowo aresztowanego i pracownika zawieszono w czynnościach służbowych nie jest zatem tożsama. Brak jest zatem uzasadnienia dla stosowania w drodze analogii przepisu art. 35 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych do ustalenia prawa do wynagrodzenia dla pracownika, względem którego zastosowano w postępowaniu karnym środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych. Sąd Apelacyjny w całości podziela zaprezentowane w tej kwestii stanowisko Sądu I instancji, znajdujące oparcie w powołanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2012 roku (I PK 46/12), w którym słusznie stwierdzono, iż w każdym przypadku prawo do wynagrodzenia za czas nieświadczenia pracy musi mieć jasno określoną podstawę w przepisie prawa pracy. O ile w sytuacji zastosowania tymczasowego aresztowania ustawodawca zagwarantował pracownikom samorządowym prawo do otrzymywania połowy wynagrodzenia, to w razie zawieszenia w pełnieniu czynności służbowych brak jest analogicznej regulacji.

Podsumowując Sąd II instancji uznał, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, natomiast apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów pozwalających na jej uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy, podzielając poczynione przez Sąd I instancji ustalenia oraz przestawioną przez tenże Sąd interpretację podstawy prawnej rozstrzygnięcia, na mocy art. 385 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.